

ПРОТИВОАЛКООЛЕНЪ ЛИСТЪ

АБОНАМЕНТЪ

За година 10 лева
Редакторъ: Ив. П. Андреевъ
Варна, ул. „Цариградска“ 19
Единъ брой 1 левъ.

Пияниците иматъ заслугата, че
съ вида си отвращаватъ отъ пиене,
а умеренитъ пияни тласкатъ нѣкъ
пиене

Проф. Г. ф. Бунге.

МЕСЕЧЕНЪ ОРГАНЪ НА УЧИТЕЛСКИЯ НЕУТРАЛЕНЪ СЪЮЗЪ ЗА БОРБА СЪ АЛКООЛИЗМА ВЪ БЪЛГАРИЯ

Алкоолътъ прави човека ленивъ, противенъ на всѣко усилие.

Проф. Г. ф. Бунге.

Да отпочнемъ смела атака!

Въздържната идея завладава все повече умо-
ве, увлича все повече бойци. Разнитъ обществени
групи и професии една следъ друга даватъ надеж-
дни проблемски на бждни борби съ алкоолното зло.
И учителството се къмъ трезвостъ раздвижва. Нѣ-
накви 22 учители трезвеници, ентузиазно, самоуве-
рено положили основитъ на Учител. Неутрал Съюзъ
за Борба съ Алкоолизма въ България. За нѣкои
това бе маниачество, смешна идея. Безшумна, кър-
това работа само две години и къмъ 200 сме вече!
Единъ следъ другъ отъ разнитъ клътове на стра-
ната се обаждаатъ учителитъ въздържници. Младъ
единъ учителъ чулъ за нашия Съюзъ и вестникъ,
пийтъ, разпитва, узнава и най сетно сѣти, по свой
починъ въ Съюза влиза, въздържното знаме изди-
га и пониса, ревностенъ разпространител на вест-
ника става. И бѣловласи учители се подъ сжщото
знаме вече нареждатъ. Ние съединяваме зрелия
умъ на бѣловласника съ ентузиазния полетъ на
младежа въ едно хубаво съчетание — безпощадна
борба съ алкоолизма.

Не само това. Отъ единицитъ бойци ние пра-
вимъ вече взводове. Не само отделни пламъчета се
въ общия съюзенъ пламъ вливатъ, не! Вече пре-
данни другари околийски ядра образуватъ, начало
на утрешни околийски въздържни дружества; дру-
ги ученически въздържателни дружества по села и
градове създаватъ; ревностни наши другари въ
учителски събрания, срещи и конференции разбу-
ватъ заспанитъ. Ние имаме вече „Нашъ животъ“,
първитъ хубави замашки на когото четемъ на дру-
го мѣсто въ вестника. Раздвижва се мъртвилото.
Първа пролетъ следъ сковаваща зима. Съ нашата
пролетъ пролетни бурни дни да заживяемъ! Съ
любовенъ трепетъ и екстазъ на нашето дѣло да се
отдадемъ! Къмъ смела атака на вековечната стена
отъ заблуди, предразсѣдки и апатия! Нашето слово,
— светло и бодрящо, — обилно всжде да прѣс-
немъ! Нашитъ бойци отъ нашия „Нашъ животъ“
да следваме. Лично въздействие, апели, реферати
въ събрания и конференции, — всжде и всѣкога,
при всички случаи да атакуваме! Безъ смутъ, съ
крепка вѣра въ гърди, да отпочнемъ решителна ата-
ка на равнодушните средъ учителскитъ маси преди
сичко! Да работимъ и ще успѣемъ; ще успѣемъ,
защото учителя е човекъ на новото време. Той е съ
насъ и неможе да не бжде съ насъ.

Ив. П. Андреевъ.

Учителски
Неутраленъ Съюзъ за Борба
съ Алкоолизма.
№ 63.
София, 23. XII. 1923 г.

До Господина
Министра на Народ-
ната Просвѣта.
София.

Господинъ Министре,

Отъ десетолѣтия насамъ у насъ алкоолизмътъ
забива все по дълбоко и по дълбоко своитъ ногти
въ народната снага. Заразилъ епидемно всички об-
ществени слоеве, той вече не щади, нито женитъ,
нито децата. Той дави всѣка напредничава обще-
ствена замисль, спѣва физическия, нравственъ и
икономически развой на личността и обществото,
изражда расата и омжчява просвѣщенуването.
Закостенялъ дълбоко въ общественния организъмъ,
той е станалъ вече неуязвимъ.

Единственъ дѣлъгъ, ала спасителенъ пѣтъ за
освобождаване отъ тая общественна язва, источ-
никъ на много социални злини, е презъ училището
и семейството. Безъ учителя и майката поборване-
то на алкоолизма е невъзможно.

Никакви драконовски закони, наложени отгоре,
никаква организирана властъ не смъ въ състояние
да изкоренятъ това общественно зло, поддържано
отъ невежеството, заблудата, традицията и пред-
разсѣданигъ, а само съзнанието, самодисциплини-
рането и просвѣтата, вседена въ младитъ, запазени
отъ първата чаша и цигара, поколения, ще могатъ
да пресушатъ извора на злото.

Да се прероди старото, овехтѣлото, прогни-
лото въ алкоолна поквара, е трудно, ала не и не-
възможно. Човѣкъ закърменъ съ алкоолъ, възник-
желъ подъ негова опека, е неговъ робъ и избавя-
нето му не е тъй лесно. — Много по лесно е прец-
пазването на младитъ поколения — бждащето на
човѣчеството. — Ето защо, и старата истина „по-
добре предпазване, отколкото цѣрене“ е легнала въ
основитъ на противоалкоолната борба. — Трѣбва
да се пречи на зараждането на алкоолизма — да
се действува върху децата.

На училището, съвместно съ семейството, е
отредено да изиграе крупна роля въ тая борба.
Душата на училището — учителя, подкрепенъ отъ
майката, ще въздейства върху възприемчивата и
непоковарена детска душа, ще ѝ внедрява отврата
къмъ отровата — алкоолъ, и косвенно презъ де-
цата, ще влияе и върху родителитъ. По тоя начинъ
съ противоалкоолна просвѣта ще се дойде до про-
тивалкоолна дейность.

Задачата на учителя е трудна. Той има да
възпитава потомци съ алкоолни заложи, да гаси

подкладени страсти и да създава противоалкоолни навици средъ законенъла алкоолна обстановка.

Семейството съ своята консервативностъ и предразсъдъци раздухва тия заложби. Средата изпълнена съ пиянски зрелища и кръчмена култура, ги доусилва. Улицата, живиятъ потокъ на спиртния водовъртежъ, улича и най-непохваренитъ. И това още повече, затруднява работата на училището.

А, при това, за жалостъ, съвременното наше училище и не отговаря на истинскитъ обществени нужди. Днешното уще, между другото, вместо да корени и предпазва отъ алкоолизма, като разкрива неговата сжщина и действие, бѣгомъ отминава злината, задоволявайки се, и то по нѣкога само, съ рѣдки, сухи бележки по вредата отъ спиртнитъ пиянства, тютюна и пороцитъ. Въ нѣкои видове училища дори се отминава безъ да се спомеме дори нѣщо за алкоола, действията и последицитъ му. И печалнитъ резултати отъ това училищно бездействие сж на лице: Отъ 10% пияща школска младежъ въ I-во отделение, тѣ достигатъ до 100% въ вишето училище.

Новата програма много слабо и странно за сега тоя въпросъ. И това е голѣмъ нейнъ недостатъкъ. Злото е заседнало дълбоко въ общественния животъ и трѣбватъ коренни реформи за изкореняването му. Чалага се неизбежно една системна противоалкоолна просвѣта отъ подготвени за целта учители и лѣкари. Необходимо е едно здраво възпитание въ противоалкоолень духъ.

И не само отъ социално, а и отъ чисто физиологическо и хигиенно гледище алкоолния въпросъ трѣбва да има свое видно мѣсто при обучението.

Ето защо, веренъ на своята ясно поставена целъ, и за изпълнение на единъ силно чувствуванъ общественъ дългъ, Учителския Н. Съюзъ за Борба съ алкоолизма въ България, като взе предвидъ, че:

- 1) за да се запази здравъ мозъка на бждащото гражданство;
- 2) за да се създадатъ здрави поколения съ силни характери;
- 3) за да се запази народа отъ здравно, морално и материално разорение и
- 4) за да се възроди обществото за нова култура и социално благуване, — реши да се обърне къмъ Васъ, Господинъ Министре, съ искане:

I. Да се въведе часъ по-скоро задължително противоалкоолно обучение въ всички видове училища, като по единъ седмиченъ часъ се посвети най-малко, и като се задължи училището да преподава противъ алкоола изобщо;

II. Да се въведе задължителна противоалкоолна подготовка въ педагогическитъ училища и учителскитъ институти;

III. Да се прокара противоалкоолната подготовка на бждащитъ лѣкари въ Медицинския факултетъ;

IV. Да се откриятъ лѣтни курсове (по чл. 74 отъ Закона за Народната Просвѣта) за подготвяне учителитъ по противоалкоолното обучение;

V. Да се подпомагатъ Учителския Неутраленъ Съюзъ за Борба съ алкоолизма и Учителския Неутраленъ Въздржателенъ Съюзъ, и

VI. Да се подкрепятъ, насърчаватъ противоалкоолнитъ книжнина, сдружения и дѣло.

Увѣрени, Господинъ Министре, че въ желанието си да обновитъ учебното дѣло въ духа на

новитъ вѣяния и потребности, — училището за живота — Вие ще се стремите чрезъ това училище къмъ опазване на народа отъ израждане и обществото отъ разруха, ние изказваме надеждата, че още сега ще прокарате и пропуснатото, ала належащо, нововъведение — противоалкоолното обучение въ всички видове училища, каквото отъ дълги години се практикува вече съ успехъ въ всички културни държави.

Докато и съ законъ се прокара задължително противоалкоолно обучение, въвеждането му, ако за това има желание, може още сега да стане съ специална наредба отъ Министерството на Народната Просвѣта.

Съ това ще се допълни и разшири сега действащата учебна програма, като по сетне се преработи и самата програма за обвземане противоалкоолна материя.

Председателъ: П. Николски
Секретаръ: В. Ангелови

Една отъ осемдесетъ и петте.

Дума е за Никополска околия.

Разположена надлъжъ по течението на Дунава въ форма на бирена бутилка, обърната съ гърлото на северозападъ тя заема една площъ отъ около 1200 кв. клм. Напоявана отъ долното течение на Осъмъ и Витъ и река Дунавъ, тя е частъ отъ сърдцето на Дунавската равнина. Съ изключение на малката северозападна частъ — блато „Карабоазъ“, останалата е плодороденъ черноземъ или червена глина. Само отъ северъ бѣли ронливи чукари като надвесена стрѣха булятъ змиевидно виящитъ се въ тяхно подножие осъмски води и прикриватъ блѣскавия дискъ на тихия Дунавъ. Останалата частъ безгориста, разлата като тепсия, кжта въ себе си неизчерпаемъ даръ, за тия, които я ровятъ. По минька е изключително земеделие. По нея сж разположени 35 села и единъ градъ — околийски центъръ, съ едно население изцѣло

въ 1910 г. — 51,887 жит. съ едно увелич. 201%₁₀₀

въ 1920 г. — 57,187 „ „ „ „ 102%₁₀₀

При най-благоприятни климатични, хидрографически и орографически условия, тоя край би билъ истински рай, ако не бяха:

1. Низкия културенъ уровень на обитателитъ.
2. Слабия интересъ на държавата и
3. Ужасния алкоолизъмъ.

Въ просветно отношение Никополската околия стои доста назадъ. Съ изключение на 5 села съ нови учил. постройки, останалитъ сж съ стари зимници, преправени яхъри, камени килии и др. подобни. Влизате въ село голѣмо съ повече отъ 3000 жит., предъ васъ блѣсватъ хубави бели постройки. Що е, училища ли? — о, не — кръчми! По-нататкъ сжщо. А отстрани негде школото сгушено като прегърбена баба отминавате незабелѣзано. А тамъ всредъ прахолякъ и миризма духовния новачъ — кове ли, кове характери... Тежко му!...

Читалища, съ изключение на 1—2 села и града, никжде нѣма. Пжтища и шосета добри липсватъ. Край блатиститъ мѣста коси маларията. Хининизация се едва сега въвежда. Изобщо благоустрояването е почти неуредено. Едва напоследъкъ държавата се интересува за тоя край.

Ала едно отъ най-голъмитѣ злини обаче е **алкоолизма**. Никополско е единъ отъ най-алкоолизиранитѣ кѣтве на България. Че това е така нека говорятъ фактитѣ.

Засета Лозарска площъ:

презъ 1921 год. — 3432.5 декара

презъ 1922 год. — 4555.2 декара

Произведено вино:

въ 1921 год. — 971,023 литра

въ 1922 год. — 1,320,119 литра

а общо за България:

презъ 1921 год. е 55,176,010 литри.

Значи Никополската околия има единъ отъ най-голъмитѣ проценти на производство, а същевременно и на консумация въ България, понеже колкото се произвежда, всичкото се консумира. Пада се средно по 33 литра вино на глава.

Сварени джибри:

за 1921 год. — 439,064 литра

за 1922 год. — 625,031 литра.

Сварени каши отъ плодове:

презъ 1921 год. — 65,174 литра

презъ 1922 год. — 35,925 литри.

Произведена и същевременно изпита:

а) джиброва ракия по 6 литра на глава;

б) плодова „ по 0.5 „ на глава

или всичко на глава средно се пада по 29.5 литра спиртни питиета, когато общата средна цифра за България е по-малка.

Но това е само онова, което е декларирано; изпитото не е проверено, укритото, оставеното за лична употреба, петиотитѣ, онова, което закона за акцизѣтѣ не лови и което е много по-големо, то се губи.

Тукъ не влиза и бирата.

За забелѣзване е, че докато преди войнитѣ за Никополския селянинъ бирата горчеше и бѣ луксъ за гражданина, сега тя не само че замества водата, но е и признакъ на „култура“. Изпитото количество бира е много по-голямо отъ това на всички спиртни питиета изобщо. Прибавена и тя тогава картината на лудо насадения алкоолизъмъ е близо до действителността.

Кръчмитѣ, много отъ които сѣтъ тъмни и влажни катакомби — гробове на мнoзина — сѣ единъ доста вѣренъ критерий за разтѣящия алкоолизъмъ.

Презъ 1922 г. I полуг. е имало 212 кръчми

„ 1922 г. II „ открити още 5 „

Всичко 217 кръчми.

А какъ е вариало числото имъ личи отъ следната таблица.

Презъ 1914 г. имало 115 питейни заведения

„ 1915 г. „ 173 „ „

„ 1916 г. „ 145 „ „

„ 1917 г. „ 139 „ „

„ 1918 г. „ 131 „ „

„ 1922 г. „ 217 „ „

Какъвъ грамаденъ скокъ!

Споредъ тия данни една кръчма се пада средно:

за 1914 година на 511 жители

за 1922 „ „ 263 „

Увеличение почти двойно. Като се има предъ видъ че има една значителна частъ мохамедани, които

по религия не пиятъ, това число е още по-голямо. Само на мѣже 1 кръчма се пада на 66 души.

При това положение става ясно, че при такъвъ алкоолизъмъ напредъкъ и благоденствие сѣ невъзможни.

И. Николески.

Американката и забраната на алкоола.

Жената е, която изкубна забраната на алкоола въ Америка.

За да се оцени добре тоя факторъ, би трѣвало да се познава голѣмиятъ авторитетъ на жената въ Съединенитѣ Щати. Само единъ фактъ е достатъченъ, за да посочи мѣстото, което жената заема въ обществото тамъ.

Единъ джентлементъ минава презъ една тѣсна уличка (коридоръ) въ Ню Йоркъ. Мѣсто за двама души да се разминатъ нѣма. Тоя тесенъ коридоръ билъ дълъгъ 20 метра. Господинътъ има да върви още 2 м. за да излезе отъ него, когато на срещуположната страна пристига една дама отъ по-долното съсловие, и влиза на свой редъ въ тѣсния коридоръ. Тя забелѣзва благодарника, но тоя последния изтичва своитѣ 2 метра, само и само да остави пътя свободенъ за дамата! И тя минава безъ да каже една дума за извинение, безъ една усмивка!

Жената е надъ всичко въ Америка! При това, като не забравяме, че тя има право на гласуване, лесно ще разберемъ потѣтъ за забраната на алкоола въ тая страна.

На учредителното Народно събрание въ Торонто, всѣки денъ е имало по 4 заседания и тези заседания сѣ били председателствувани по редъ отъ една дама и единъ мъжъ. И нека не се вѣрва, че женитѣ председателки иматъ по малкъ авторитетъ отъ мъжете; напротивъ, всѣкога тѣ сѣ по енергични: ползуващи се съ почитъ отъ самитѣ наредби и дисциплина, ораторкитѣ свършватъ своето говорене, следъ като сѣ казали най-цѣнни и мили нѣща.

На всѣки митингъ за борба съ алкоола, посетенъ отъ многохиледенъ народъ, на които азъ присѣдствавахъ, когато ораторътъ свършваше, председателката или председателя питаше, дали има нѣкой да каже нѣщо; една рѣка се вдигаше и това беше винаги една дама; думата е дадена, и бързо безъ никаква мъжа, жената говореше безъ затруднение; и цѣлиятъ народъ слушаше покоренъ и почителенъ. Азъ видѣхъ това въ Торонто и въ десетъ града на Съединенитѣ Щати и Канада, въ повече отъ тридесетъ митинга! Американката видя въ забраната на алкоола едно ефтино обезпечение на бѣдащето. Нѣкои отъ тѣхъ казаха: по-малко разноски за алкоола, — по-вече разноски за тоалета; това е едно малцинство, то съществува, но абсолютното болшинство гласува за забраната въ името на своята вѣра, на своя идеалъ, на своята любовъ; въ името на мъжа, на своитѣ деца и въ името на своето огнище, на своето семейство! Жената която страда отъ алкоола е спечелена за въздържанието, — но освенъ това, и тази, която не страда косвенно отъ него, но която вижда страданията около себе си, — отъ женска солидарностъ, и да се запази отъ тѣхъ въ бѣдащето, гласува за въздържанието.

За нещастие на френскитѣ търговци на спиртъ, американската жена има право на гласъ. Унищожатъ ли ѝ това право, успѣхътъ и напредѣкътъ на алкоолизма нѣма да бѣде другде, освенъ въ унищожаването на женския гласъ. До като фабрикантитѣ на спиртъ не сполучатъ това унищожение, тѣхнитѣ ридания, тѣхнитѣ заплашвания и лъжи ще останатъ безрезультатни!

Gustave Cauvin

Превелъ:
Ст. Ив. Андреева.

НАШЪ ЖИВОТЪ.

Реданицата на вестника ни се премести въ гр. Варна. Всичко относно вестника да се адресира до *Ив. П. Андреевъ* чрезъ *Павловъ & Танановъ* гр. Варна, ул. „Царибродска“ 19.

Въ с. Селановъ — Орѣховско е образувано ученическо въздържателно д-ство „Искрица“ съ 176 члена — ученици отъ основнитѣ училища и прогимназията. На малкитѣ „искрици“ пожелаваме въ пламъ скоро да станатъ, въ алкоолнитѣ мрачини да проблеснатъ, заблуди и предрасъдки да разпрѣснатъ.

Учителитѣ въ с. Голѣво Яларе — Търновско, провикнати отъ съзнанието за пагубното влияние на алкоола и тютюня върху крехкия детски организъмъ, виждайки, какъ спирта се разлива, не само всрѣдъ възрастнитѣ, но посрѣдствомъ тѣхъ — безъ тѣ да подозиратъ престѣпността на своитѣ деяния — и всрѣдъ децата; въодушевени отъ идеята да освободятъ човѣчеството отъ тежкитѣ вериги на алкоола, започватъ усилената пропаганда за здравъ, бодъръ и трезвенъ животъ.

Предъ основнитѣ и прогимназиални ученици учителътъ *Тр. Антоновъ* посредствомъ подобрани художествени разкази изтъкна голѣмата вреда отъ употребата на спирта и тютюна. Отъ въодушевенитѣ ученици се основа ученическо неутрално въздържателно дружество „Бистра водица“ съ 110 члена. Отъ направената анкета се установи, че отъ тѣхъ само двама не познаватъ вкуса на виното. Останалитѣ сѣ пили при знанието или настояването на своитѣ бащи и майки!

Всѣка срѣда, послѣ обѣдъ, предъ всички ученици се държатъ противоалкоолни беседи.

Поздравяваме дейнитѣ другари учители отъ Гол. Яларе, а на малкитѣ трезвеници ще кажемъ: пазете като очната си зеница вашата „Бистра водица“!

РЕЗОЛЮЦИЯ.

Педагогическата конференция, свикана въ гр. Панагюрище отъ двете учителски дружества, следъ като изслуша реферата на учителя *Атанасъ Захариевъ* — държанъ на 25. I т. г. — върху алкоолизма и учителството, като взе предъ видъ: че пиенето на спиртнитѣ питиета докарва осиромашаване, физическо израждане и морално разгнѣние всрѣдъ народнитѣ маси; че нарастващото употребление на спиртнитѣ напитки застрашава да подкопае физическиятъ и нравствени устои на целото общество; че държавата съзнателно поощрява спиртната търговия и производството на алкоолни напитки, за да балансира своя държавенъ бюджетъ чрезъ акциза; че България съ своитѣ 20,000 кръчми е заприлича

чала на една грамадна кръчма, въ която не е възможно никакво обновление и истински културенъ напредѣкъ и че, за да се изкорени това зло е нужна смела и решителна борба, следъ станалитѣ разисквания

Р е ш и:

1. Да се образува Панагюрско Околийско Учителско Дружество за борба съ алкоолизма.

2. Апелира къмъ всички учителски дружества въ България да последватъ неговия примеръ и образуватъ дружества за същата целъ, които, слети въ единъ въздържателенъ съюзъ, да групиратъ около себе си всичко трезво въ нашата страна и предимно съзнателната и милеюща за доброто на народа интелигенция, като по такъвъ начинъ се създаде едно мощно обществено движение, което да направи невъзможни спиртното производство и спиртната търговия, освенъ за индустриални, медицински и др. полезни практически цели.

3. Моли Господина Министра на Просвѣтата да вземе присърце въздържателното дѣло, като употреби всички усилия предъ правителството и народното представителство за прекратяване производството и търговията съ алкоолни напитки по законодателенъ редъ и

4. Тази резолюция да се изпрати за публикуване въ вестницитѣ „Съзнание“, „Учителски вестникъ“, въ списание „Борба съ алкоолизма“ и въ „Противоалкооленъ листъ“ органъ на Българския Учителския Неутраленъ Въздържателенъ Съюзъ.

Председателъ: Д. Юруковъ
Секретаръ: П. Пѣкова.

Другаря *Иванъ Ил. Георгиевъ* учителъ при „централното“ първоначално училище въ гр. Ломъ съ разрешението на Помощ. Окр. Училищенъ Инспекторъ е заменилъ часоветѣ по гимнастика, въ всички отделения презъ зимния сезонъ, съ противоалкоолно обучение. — Чрезъ систематични лекции, въ съзнанието на децата се обрисова страшната физиономия на кървавия царь алкоолъ. Надъ неговитѣ кости изникна детско въздържателно дружество „Бистра водица — мирна главица“. Въ това дружество ще школуватъ малкитѣ въздържатели, за да станатъ утре трезви български граждани и борци противъ алкоолизма.

Фондъ „Агитация и Пропаганда“.

Открития съ брой 3-й и 4-й фондъ „Противоалкооленъ листъ“ съгласно решението на централата се преименува въ фондъ „Агитация и Пропаганда“. Началото вдъхва надежди другаритѣ мощно го подематъ. Не само това. Красивия жестъ на гражданина *Георги Станевъ* отъ гр. Орехово — по лично свой починъ и подбуди да внесе 100 лева за фонда, — говори, че въздържната идея има своитѣ ентузиазирани поклонници. Съ твърда вѣра въ дѣлото неча всѣки другаръ направи потребното за финансовото стабилизиране на Съюза!

Георги Станевъ — Орехово	лв. 100.—
Атанасъ Христовъ — Никополъ	„ 100.—
Цв. Григоревъ — с. Калотина	„ 30.—
Чрезъ <i>Ив. Захариевъ</i> отъ учителитѣ	
с. Пашажой (Гор. Орѣхов.)	200.—
Василь Ат. Куновъ, с. Вжбелъ (Никополско)	10.—

Всичко	лв. 440.—
Отъ брой 3-й и 4-й	366.—

Всичко:	лв. 806.—
---------	-----------